

Тренувальні збори з лінгвістики.
Перша особиста олімпіада

7 липня 2015 р.

Максимальна оцінка за кожну з п'яти задач — 20 балів

Час виконання роботи — 6 годин

1. Туканг-бесі

Подано речення мовою туканг-бесі та їхні переклади українською:

- ① **no'ita te ana na guru**
Учитель бачив дитину.
- ② **kumanga te bae na iaku**
Я їв рис.
- ③ **nomanga-'e te ana na ika**
Рибу було з'їдено дитиною.
- ④ **kusiasia-'e te iaku na guru**
Учителя було побито мною.
- ⑤ **norodongo te guru na ana**
Дитина слухала вчителя.
- ⑥ **'usiasia-'e te iko'o na ana**
Дитину було побито тобою.

Завдання 1. Перекладіть українською:

- ⑦ **nosiasia te guru na ana**

Завдання 2. Перекладіть мовою туканг-бесі:

- ⑧ Ти бачив учителя.
- ⑨ Дитину було вислухано вчителем.

Примітка. Мова туканг-бесі належить до малайсько-полінезійської підсім'ї австронезійської мовної родини. Нею розмовляє біля 250 тисяч людей на островах однойменного архіпелагу в Індонезії. *ng, ' — особливі приголосні мови туканг-бесі.*

2. Унуа

Подано словосполучення мовою унуа та їхні переклади українською мовою в переплутаному порядку:

arres xerim	два закони
arres xeter ngare	дві книги
kuri xevej	п'ять людей
robburet nge	ті діти
robburet xeter ngarag	ті три книги
robburet xeru	ті чотири дівчини
rruborum ngarag	чотири собаки
rruborum nge	ця книга
vindutu nge raru	ці два закони
vindutu xevej ngarag	ці дві дівчини
xorxor nge raru	ці три людини
xorxor xeru	ця дитина

Завдання 1. Установіть правильні відповідності. Поясніть свою відповідь.

Завдання 2. Перекладіть українською:

kuri ngag, xorxor xevej ngarag, vindutu xeru, rruborum ngare.

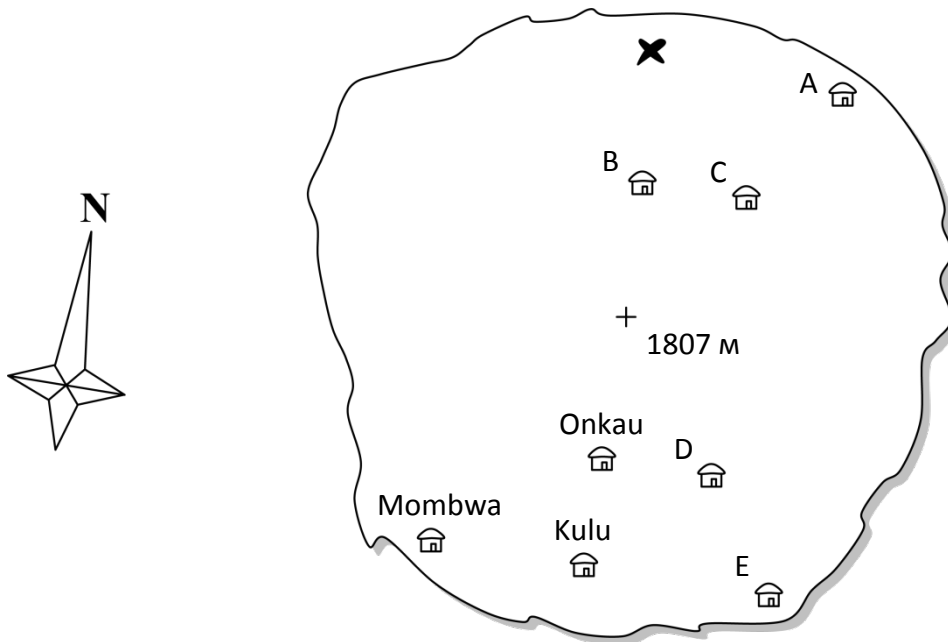
Завдання 3. Перекладіть мовою унуа:

ті два закони, дві дитини, ці п'ять собак.

Примітка. Мова унуа належить до океанійської групи малайсько-полінезійської гілки австронезійської сім'ї мов. Нею розмовляє біля 750 людей в однойменному селі на острові Малакула (Республіка Вануату).

3. Манамська мова

Манамська — малайсько-полінезійська (австронезійська) мова, якою розмовляють близько 8000 острів'ян на острові Манам неподалік Папуа Нової Гвінеї. Манам є одним із найактивніших вулканів у світі, і під час сильних вивержень населення острова евакуюють.

Житель острова описує відносне розташування будинків на схемі вище:

1. **Onkau pera kana auta ieno, Kulu pera kana ilau ieno.**
2. **Mombwa pera kana ata ieno, Kulu pera kana awa ieno.**
3. **Tola pera kana auta ieno, Sala pera kana ilau ieno.**
4. **Sulung pera kana awa ieno, Tola pera kana ata ieno.**
5. **Sala pera kana awa ieno, Mombwa pera kana ata ieno.**
6. **Pita pera kana ilau ieno, Sulung pera kana auta ieno.**
7. **Sala pera kana awa ilau ieno, Onkau pera kana ata auta ieno.**
8. **Butokang pera kana awa auta ieno, Pita pera kana ata ilau ieno.**

Завдання 1. Будинки острів'ян Onkau, Mombwa та Kulu вже позначено на схемі. А хто живе в інших п'яти будинках?

Завдання 2. Arongo будує новий будинок у точці, позначеній хрестиком. У трьох реченнях манамською мовою (таких самих, як вище) опишіть розташування будинку Arongo відносно трьох найближчих будинків.

4. Яка

Нижче наведено дієслова мови яка у прийнятій орфографії у двох формах, що приблизно відповідають українському недоконаному й доконаному видам, та їхні переклади:

1	2	Переклад
fufuka	fufukidi	<i>м'ятися</i>
kota	kotele	<i>входити</i>
kana	kanini	<i>вирішувати</i>
sala	sadidi	<i>робити</i>
longa	longele	<i>повчати</i>
sweeka	sweekele	<i>приховувати</i>
bila	bididi	<i>кипіти</i>
kaanda	kaandidi	<i>клеїти</i>
mina	?	<i>ковтати</i>
meeka	?	<i>мекати</i>
lela	?	<i>колисати</i>
hita	hitidi	<i>передувати</i>
toma	tomene	<i>покращуватися</i>
bema	bemene	<i>розпикатися</i>
koola	koolele	<i>освистувати</i>
diimbuka	diimbukidi	<i>пропускати</i>
nuunga	nuungini	<i>перемагати</i>
miituka	miitukini	<i>сердитися</i>
?	nokene	<i>крапати</i>
saamba	?	<i>говорити в суді</i>
vota	?	<i>голосувати</i>
niingika	?	<i>призначатися</i>

Завдання 1. Заповніть пропуски. Поясніть свою відповідь.

Завдання 2. Форма 2 дієслова «звинувачувати» має вигляд *ludidi*. Визначте, як виглядає форма 1 цього дієслова, і поясніть, чому для неї можливий єдиний варіант.

Примітка. Мова яка належить до групи банту родини мов бенуе-конго. Нею розмовляє біля 900 тисяч людей у Демократичній Республіці Конго та в Анголі.

5. Гуарані

Подано слова мовою гуарані та їхні переклади українською мовою:

jasyteĩ — січень
jasyary — березень
arakõi — понеділок
arapoteĩ — п'ятниця

Далі наведено рівності, у яких доданки записані мовою гуарані:

parundy + peteĩ = 15
mboharypa poteĩ + mokõi = 38
irundyra mbohary + pateĩ = 54
pokõipa porundy + rapoteĩ = 95
porundyra + rakõi = 102

Завдання 1. Перекладіть українською:

araary, jasyra, raro.

Завдання 2. Запишіть мовою гуарані:

серпень, неділя, 13, 18, 65.

Примітка. Гуарані — одна з індіанських мов Південної Америки, належить до мовної родини тупі-гуарані. Нею розмовляє близько 6 мільйонів людей у Парагваї, а також у суміжних районах Бразилії та Аргентини. Знак ~ позначає особливу (в ніс) вимову голосних.